

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**AntiLutherus Judoci Clichtouei Neoportuensis. Doctoris
Theologi, Academiae Parrhisie[n]sis**

Clicthove, Josse

[Köln], 1525

VD16 C 4189

Vota monastica nequaquam diuinis repugnare præceptis: neq[ue] officijs
charitatis, quæ proximis debemus. XX

urn:nbn:de:hbz:466:1-36183

maniam, Angliam, Italiam, pererravit & Galliã: ut induceret oēs ad obedientiã Innocentio præstandã, tanq̃ uero sedis apostolicæ moderatori. & tam arduã prouinciã adeo feliciter expleuit: ut demũ redierit concordia & unitas ecclesiastica. Verũ hic percontandum est à **Luthero**: cur in istis & alijs sancti uiri profectiõibus & expeditionibus pro ecclesiæ catholicæ utilitate, nõ potuerunt ab eo uota monastica seruari: aut cur integre non fuerunt ab eodem seruata, haud minus q̃ si monasterij tectis fuisset conclusus? Nonne sine uotorum monasticorũ iactura potest suscipi profectio à religiosis extra septa monasterij: potissimũ ea quæ fit suorũ patrũ & præpositorũ iussu? An in tali uitarũ peragratiõne ob legitimã causam facta, labefactatur obedientia? cũ ea fieri non soleat nec debeat: sine patris monastici consensu. Vel utrũ paupertas illic læditur: ubi aut communibus monasterij impẽsis comparatur uiaticũ, aut eleemosynis? Sed neq; castitas ibidẽ periclitatur apud eos, qui tectis monasterij conclusi: semper caste uixerunt. Certe non minus in bonisq̃ malis hominibus: uerum est illud uerbũ Horatianum. Cælum non animum mutant: qui trans mare currunt.

¶ Vota monastica nequaquã diuinis repugnare p̃ceptis: neq; officijs charitatis, quæ proximis debemus **Cap. XX.**

- I. **ona** Lutheri obiectio. Monachalis professionis institutum repugnat dei præceptis: & illi in primis, q̃ debemus Christi nomen uenerari & in eo salutem sperare. Quoniam religiosi extincto propemodum & abiecto Christi nomine: suum erigunt. Non em̃ Christiani amplius nec filij dei: sed **Benedictini**, **Dominicani**, **Franciscani**, **Augustiniani** que dicuntur. Hos ut suos patres præ Christo iactant. Neq; hoc nomine salui & iusti fieri præsumunt, q̃ baptizati, q̃ Christiani sunt: sed hoc solo, q̃ sui ordinis nomẽ habent. Ideo in suo nomine confidunt, in hoc gloriantur: quasi baptisus & fides iam olim uelut naufragio perierint. Non ergo assumunt & inuocant nomen domini, nisi in uanum: sed nomen suũ, quod per opera erexerunt. Quare damnanda est profus hæc uitæ cõditio. Hæc **Lutherus**. ¶ **R**esponso. In hoc cauillo plus est contumeliarum et calumniarum: q̃ solidæ rationis. Ideo paucisei satisfaciendum est, hæc religiosorum denominationes à primarijs ordinum
- II.

num monasticorum patribus desumptas: nequaquam abijcere Christi nomen, aut Christiani nominis professionem, apud ueros & integros cenobitas: sed eas omnes in lege & fide Christi ut solida & unica petra fundari. Non enim diuersæ appellationes quæ post susceptum fidei in baptismo signaculum ob aliquam rationabilem causam nobis adueniunt: distrahunt aut dissecant Christi nomen, uel nos ab illo diuellunt, sed sub illo primo nomine constituuntur omnes: & in illo conueniunt. Alioqui dirimerentur à Christo fideles: ob diuersam regionum à quibus oriundi sunt, aut familiarum denominationem. quæ hi Galli sunt, illi Itali: alij Germani, alij Hispani, apud quos tamen omnes unus colitur Christus. Aut diuerentur ab uno salutis nostræ authore Christo: qui in republica civili uarias sortirentur administrationum publicarum appellationes: quæ hi reges dicantur & principes, illi duces; alij præfecti & prætores, alij uero senatores & iudices, aut quoniam in uita priuata ab artibus quas exercent laici: diuersis nuncupantur nominibus. hi agricolæ, illi ædificatores: alij factores, alij sutores. Consimili denique ratione extinguere nomē Christi in se dicerentur: qui graduū ecclesiasticorum diuersas haberent appellationes, dicerenturque hi diaconi, illi subdiaconi: alij sacerdotes, alij uero pontifices, in quarum tamen denominationum singulis; honoratur & comprehenditur Christus, non secluditur neque diuiditur. Et certe quemadmodum ecclesia Christi sponsa, adornatur miro decore: suorum ordinum circumamicta uarietatibus, ad unum semper Christum respicientibus, ita & religio monastica effulget singulari splendore, multifida suorum ordinum & regularum circumdata uarietate: quæ tamen omnis, in Christum unicum scopum & supremum culmen reuocatur. Ad hanc autem multiplicem regularum uarietatem, ad unum finem tendentium explicandam: diuersæ huiusmodi denominationes à primis patribus sumptæ uersantur in usu.

¶ Quocirca non sunt probrosi & contumeliosi nominibus appellandæ, sanctæ institutiones monasticæ. ut faciunt nonnulli: cum eas, sectas uocitant, ad inuentionesque humanas, aut humana placita. cum etiam easdem dicunt factiones & dissectiones: haud procul à Lutheri uerbis distantes, qui monasticum institutum dicit esse seditiosum aduersum Christum, & Choreticum, à Chore factioso: cum.

III.

Contra ebliantes in uitam monasticam.

Numeri. 10.

cum.

LIBER TERTIVS

cum **Dathan & Abiron** absorpto à terra. His etenim ignominio-
 sis & cõuitorum plenis nũcupationibus, illi qui scriptis aut uerbo
 oblatrant in seruos dei: & sanctos in honorãt patres, qui primi mo-
 nachalium regularum iecerunt fundameta. & spiritũ sanctũ (q̃ pa-
 cis est deus non dissensionis) graui afficiũt probro: cuius instinctu
 & directione, primũ ordines illi cõstituti sunt, & hæctenus incolu-
 mes perstiterũt. ¶ **Cæterũ** si qui religiosorum, occasione suorũ or-
 dinũ schismata suscitãt: dicentes. Ego sum **Benedicti**, ego sum **Au-**
 gustini, aut **Bernardi**. more eorum quos beatus **Paulus** reprehen-
 dit: iactitãtes. Ego sum **Cephæ**, ego **Pauli**, ego uero **Apollo**. Si hu-
 mano item affectu ita ferãtur pleriq; in suam institutionẽ singula-
 riter extollẽdã: ut cæteras omnes parui faciãt monasticas obserua-
 tiones, aut habeãt cõtemptui. Si deniq; sui ordinis statuta curent
 aliqui maiore distictione seruãda q̃ dei præcepta, & diuina mãda-
 ta suis posthabeant decretis & traditiõibus: hæc omnia & consim-
 lia id genus mala, non ex ipsa regulari monasticã uitã constitutio-
 ne (quæ recta est & sancta) proficiũt: sed ex prolapsiõẽ ab ea,
 & particulari hominũ obliquitate, quæ nequaquã ipsi professioni
 monachicã uenit imputãda. Enim uero si dãnate pergamus quod
 piam uiuendi genus, ob id ipsum, quod in eo pleriq; degunt aber-
 rantes ab illius rectitudine: nullus certe esset hominũ status, nec ci-
 uilis nec ecclesiasticus, nec connubialis nec sacerdotalis: qui non ea-
 dem damnaretur ratione. cum nullus assignari possit uitã gradus
 & conditio: in qua non inueniantur aliqui exorbitantes ab illius in-
 tegritate. Nihilò secius ipse uiuendi modus: suapte natura & bon⁹
 est & rectus. Non enim quid faciant homines, sed quid facere de-
 beant secundum suam uocationem, spectãdũ est: si uolumus rectũ
 de ipso uiuendi genere, quale sit, ferre iudiciũ. ¶ **Porro** hoc in loco
 operã preciiũ fuerit audire uerba beati **Augustini**: quibus huius-
 modi argutia (qua sæpius utitur **Lutherus**: ad monasticas impro-
 bationem) penitus retũdatur. Verba inquam, in explanatiõẽ psal-
 mi nonagesimi noni: ab eodẽ sic digesta. **Nemo** uos fallat. Si non
 uultis falli & uultis amare fratres: scitote omnẽ professionẽ in eccle-
 sia habere fictos. Nõ dixi omnẽ hominẽ esse fictũ: sed omnẽ pro-
 fessionẽ habere fictas personas. Sunt **Christiani** mali: sed sunt & bo-
 ni, **Quasi** plures malos uides, quia paleæ sunt: nec te ad grana ueni-
 re

i. Corin. i

III.
Augustinus.

re permittunt. Sunt ibi & grana: accede, tenta, excute, adhibe oris iudiciū. Inuenis sanctimoniales indisciplinatas: nūquid ideo sancti moniū reprehendendū est? Multæ non stant in domibus suis: circueūt domos alienas: curiose agentes, loquentes quæ non oportet, superba, lingue, ebriose. Sed si uirgines sunt: quid prodest integra caro, mente corrupta? Melius est humile coniugiū: quā superba uirginitas. Si enim nuberet: non haberet nomē unde extolleretur, & haberet frenū quo regeretur. Sed nunquid propter uirgines malas: dānaturi sumus & sanctas corpore et spiritu? Aut propter istas laudabiles: etiā illas improbandas laudare cogemur? Undiq; unus assumetur: & unus relinquet. Hæc Augustinus. In quibus quidē uerbis cum perhibeat omnē professionē in ecclesia habere fictos: consequēs est & professionē monasticā habere etiā fictos, neq; illud inficiamur: sed potius indolemus. Sunt quidē mali religiosi: sed sunt & boni. Inueniuntur itidē religiosi si indisciplinati, incōpositisq; moribus: at nunquid ideo monachalis religio uituperāda est? Nūquid etiā propter improbos monachos: damnare debemus & eos, qui arctioris discipline sunt obseruātissimi? Nihil certe magis, quā propter bonos & spectabilis uite religiosos: cōmendare debeamus eos, qui à regulari cœnobiticæ institutionis disciplina exorbitant & deuiant. Et quia secundū Augustinū in uerbis supra dictis, undiq; id est in omni hominū statu, unus assumetur ad gloriā, & unus relinquetur ad pœnā: fiet hoc utiq; & in religiosorum multitudine. sed propter aliquot in ea malos: non oportet totam professionē monasticā damnare. ¶ Decima Lutheri obiectio. Institutio monastica repugnat præcepto dei, nos obliganti ad obedientiā parentibus impendendā: & ad succurrendū proximo, in necessitate constituto. Enimvero si alicuius religiosi pater ægrotat extra monasteriū, nō poterit ille filius exire septa monasterij ad uisitandum patrē ægrotum & ad ministrandum ei. aut si parentes egeant opera filij religiosi: ut pascat eos, aut seruiat eis. Sic si Franciscanus uidet pauperē in extrema necessitate constitutum: non poterit contrectare pecuniā ad succurrendum illi indigēti. nec egredi poterit claustro ad exercenda opera misericorditæ corporalia in alios: qui indigēt eius opera, quæ omnia sunt contra charitatē proximi. Nō est igitur, p. banda uitæ monasticæ, p. fessio: ut quæ transgrediatur mādata dei

Z propter

1. Timo. 7.

Mar. 24.

» V.

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

LIBER TERTIVS.

propter traditiones suas. Hæc Lutherus. ¶ Respõsio. Cõstantissi-
me abnuendum est: institutum uitæ monasticæ compugnare dei
mãdato de honorandis parentibus, aut de subsidio proximis exhi-
bendo. Obligatur enim addict^o disciplinæ regulari, haud secus at-
q; alius, secularis uitæ rationem sequens: honorare parètes & eis obe-
dire, sed modo cõgruente suæ uitæ cõditioni: atq; alio, q̄ si esset in se-
culari statu constitutus, Ita & religiosus obstringitur, haud min^o
atq; ante religionis ingressũ: ad succurrẽdũ pximo suo, in necessi-
tate posito, sed modo & uia conueniẽte suæ professiõis: & haud du-
bie alio, q̄ id præstare deberet officiũ, si in secularis uitæ genere uer-
saretur. Neq; p̄fessio monasterialis quæ piã absoluit à parëtũ obe-
diẽtia, aut subuentione proximi: ut obiectat Luther^o. sed tantũ mo-
do ipsa cõstringit religiosum, ad illa p̄standa obediẽtiæ aut hũani-
tatis obsequia, secundũ modũ, suæ uocationi aut professioni cõue-
nientẽ. ¶ Quẽadmodũ i priore p̄sentis obiectiõis hypothesi, si cõse-
at ipse pater mõasterij non expedire filio religioso; q; relicto mona-
sterio inuisit patrẽ suũ ægotũ & ministret ei, uel quia huiusmo-
di corporalis, filij uisitatio: parũ sit opis & subleuationis patri languis-
do allatura, aut quoniam illa, timetur incommodatũ saluti ipsius
filij religiosi: qui propter hoc ministerium cogeretur inter secula-
res fortasse cum graui animæ suæ dispendio diuersari, aut ob ali-
quam aliam rationabilem causam. Attamẽ filius ille religiosus a-
lia uia & modo potest obedire patri suo & subuenire, procurando
scilicet autoritate sui patris monastici: q; aliq; uir secularis illi mi-
nisterio exercendo idoneus, mittatur loco filij religiosi ad ministrã-
dum patri, aut quod illi indigenti subministretur à monasterio, a-
lio uel uiro probo eleemosyna ad subleuationẽ suæ inopiæ, aut qd
rotus fratrũ illius monasticę dõmus coetus: orationem fundat pu-
blicam ad deum pro salute patris ægoti, aut aliquẽ alium modũ
conuenientem necessitati paternæ subleuandæ excogitando: qui
professioni monasticæ filij non repugnet neq; saluti eius officiat.

VI. ¶ Cõsimili quoq; modo dicendum est de eo filio monasterij inco-
la; cuius pater incolumis est & pauper senioq; fractus, indigens opi-
tulamine filij qui pascat eum. Non enim oportet (sicut nec decet)
filium illum monasterio egredi: ut assiduus patri senectute cõfecto
assistat, illiq; ministret, sed alio quouis modo (quẽ adinueniet pater
monasticus

monasticus: sua prudentia & solertia curare debet sui patris a tate grauis & paupertate pressi subleuationem: ut designatione unius partis eleemosynæ publicæ, ibidē in usus pauperū distribui solita: ad ipsius patris pauperis etateq; prouecti peculiarē sustentationē, aut deputatione alicui⁹ uiri secularis: ad ministeriū singulare patri illi grādæuo & egeno exhibendū, cui ab ipso monasterio ea particulatim assignetur prouincia peragēda, aut alia quauis honesta ratione: à recto & æquo non exorbitante. ¶ In posteriore uero præsentis obiectionis hypothēsi & exēplo: religiosus sancti Francisci regulā professus non obligatur ad succurrendū pauperi extrema necessitate cōstricto per pecuniæ erogationē: cū illā apud se nō habeat. Nemo autē adigitur ad id alteri dandū: quod non habet, cū sit illud impossibile, uerāq; sit sententia: ad impossibile neminē obligari. Alio tamē modo ut subueniat pauperi, si potest: astringitur. scilicet per diligentē alioz apud quos est pecunia, sollicitationē: ut illi pauperi ferat opē. quod ubi sedulo præstiterit: satisfacit præcepto charitatis. Quemadmodū beatus Paulus & uerbo & epistolis adhortatus est Corinthios & alios populos, quibus euangelizauit uerbū dei & scripsit epistolas: ad faciēdas collectas eleemosynāq; cōferēdā in subleuationē pauperū fidelium qui habitabant Hierosolymis. Magnamq; adhibuit curam: ut huiusmodi collectæ fideliter & integre perferentur ab illis populis fidelibus, in Hierusalē. Similiter beatus Petrus paralytico petenti stipem ad portam templi Hierosolymitani, non erogauit pecuniam: libere professus, aurum & argentum non esse secum. sed alio modo & longe potiore illi succurrit: cum id quod habuit, illi dedit, & in nomine domini nostri Iesu Christi, repente sanum illum reddidit. ¶ Est igitur infirma huiusmodi consecutio: quam hic nescit Lutherus. Filius religiosus non obedit patri ægroto per egressum monasterij: ministrando illi necessaria, & corā illi assistendo. ergo filius ille non obedit suo patri. Similiter & hæc collectio atque ratiocinatio, priori consimilis: etiam est inualida. Religiosus Franciscanus non adiuuat pauperem per pecuniæ erogationem: ergo non succurrit illi nec opitulatur. Procedit enim utraq; à contractiore destructo ad id quod communius est, destruendum. quod argumentandi gen⁹: omnino uitiosum est. Et in ambabus, quod assumitur: uerum esse

Roma. 16
1. Corin. 16

2. Cori. 8. et 9

Actū. 3

VII.

Z 2 potest

LIBER TERTIVS.

potest, & quod concluditur: falsum. cum sint alij modi (quam qui in assumptis propositionibus exprimuntur) statui monastico cōuenientes: quibus & hic pauperi succurrat, & ille patri ægroto obediatur. Et hunc in modum, argutia præsens Lutherana, quam tanquàm suum Achillem, existimabat insuperabilem: omnino concidit in becillis, eneruis & mutila.

¶ Filios etiam inuitis parentibus posse monasticam uitam aggredi: nec his, tali filiorum uoto dissentientibus, obedire illos debere.

Cap. XXI.

- I. » Ndecima Lutheri obiectio. Sicut uxor potestatem habet extrahendi uirum suum è monasterio, citra cōsensum suum, cucullatū: ita habet pater & mater auctoritatē extrahēdi filium suum uel filiam è monasterio, quod subiit sine illorum consensu. Et fili⁹ aut filia sub necessitate salutis & indignatiōe dei: tenetur sequi tūc parentes, & ponere cucullū absq; scrupulo: etiam si sexcenta uota fecisset, quoniam ex diuino præcepto obligatur ad obediendum parentibus. Non igitur possunt absolute fieri uota monastica à filijs: quorum superstites sunt parentes, sed adiecta hac conditiōe: si id parentibus placuerit. At nunc filios à parentum obedientia omnino soluūt prædicatores uitæ monasticæ: dicentes in rebus spiritalibus quæq; liberum esse. Hæc Lutherus. ¶ Respōso. Non est inficiandum, illam esse uxori potestatem reposcendi uirum suum: ipsa inuita & reclamante, monasticā uitam professum. Quoniā alligatus uxori (cui fidem dederat conjugalem: de indiuidua uitæ societate, cū ea ppetuo traducēda) nō potuit uir abrūpere id uinculū quo deus illū cōstrinxerat: ut ipsa dissentiente & refragāte, subiret aliud uitæ genus, ab ea separatus. At de filio aut filia: longe aliud ferendū est iudiciū. nēq; putandū, ipsos pendere ex parentū consensu: ut profiteant regulārē monasterij disciplinā. sed patre & matre renitētibus atq; reluctātibus: liberos ipsos posse id cœnobiticū uitæ genus amplecti. Altoqui ubi diuino afflatu concitarent filij ad mūdi contēpticē, religionē monasticā subeundā, ut plærūq; usu uenit. ubi etiā perspecta suorū affectuū qualitate, procliuitateq; ad malum, & factio propriæ conditionis atq; inclinationis animi periculo: exploratum haberent, se uitam in seculo agere non posse, nisi
- II. »